

biotechnologie

BIOREMEDIACE POLUTANTŮ ZE SKUPINY ENDOKRINNÍCH DISRUPTORŮ – VÝVOJ TECHNOLOGIE OD LABORATOŘE PO REÁLNOU APLIKACI

**Martina Siglová*, Miroslav Minařík, Vlastimil Píštěk,
Jiří Mikeš*, Markéta Sotolářová**

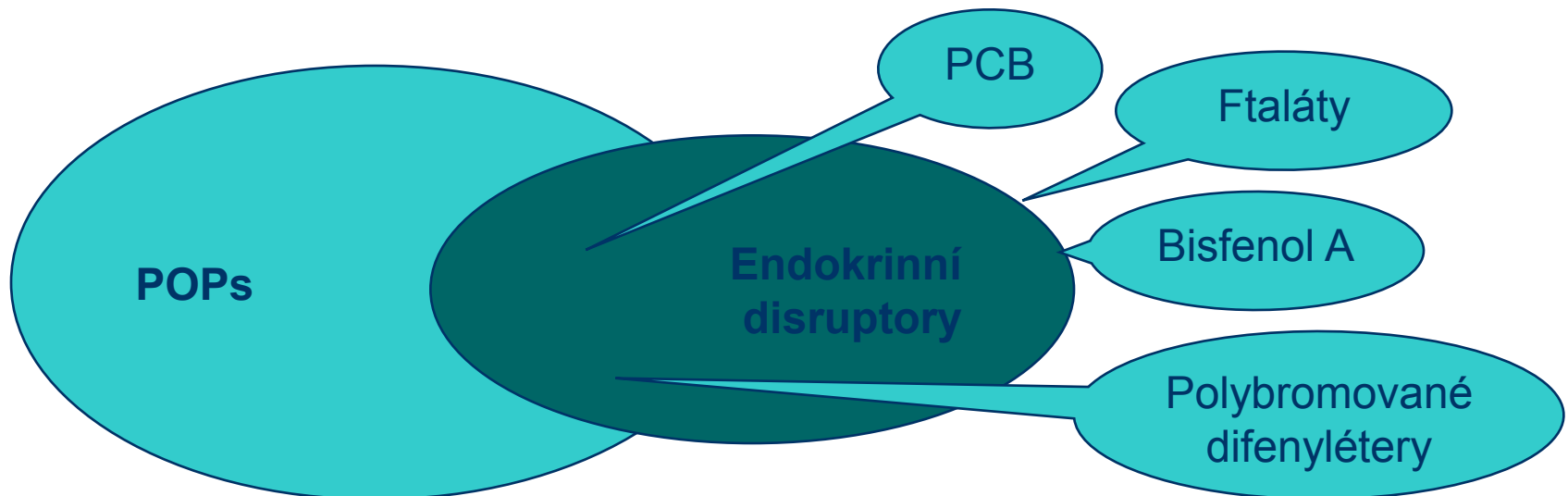
EPS, s.r.o., V Pastouškách 205, Kunovice

*pracoviště R&D: Přílepská 1492, 252 63 Roztoky

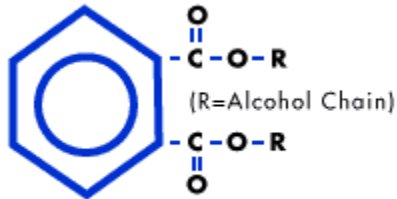
e-mail: vyvoj@epssro.cz

Endokrinní disruptory

Jedná se o exogenní kontaminanty, které v důsledku **interakce s endokrinním systémem** mohou vyvolat různé nepříznivé biologické reakce se společným jmenovatelem v podobě narušení přirozené fyziologické funkce přirozených regulátorů metabolismu, zejména hormonů.

Estery kyseliny ftalové

Skelet skupiny esterů kys. ftalové (s délkou řetězců původních alkoholů od 1 až do 17 atomů uhlíku).

- široké průmyslové využití
- změkčovadla PVC a dalších plastů
- ročně je v Evropě vyprodukováno 5 až 10 milionů tun ftalátů
- malá rozpustnost ve vodě, snadná rozpustnost v nepolár. látkách, malá těkavost

Estery kyseliny ftalové

Ftaláty jsou díky svému hojnému používání všudypřítomné v prostředí. Americká agentura EPA a její protějšky v dalších zemích klasifikovala tyto látky jako **nejvíce rozšířené** a zařadila je mezi polutanty s přednostním zájmem a to zejména z důvodu jejich **značné zdravotní závadnosti**.

Toxikologický výzkum:

- nepříznivé působení na vývoj mužských reprodukčních orgánů
- toxické pro testikulární buňky
- zdravotně nejrizikovější jsou 4 typy ftalátů:

di(2-ethylhexyl) ftalát (DEHP)

dibutylftalát (DBP)

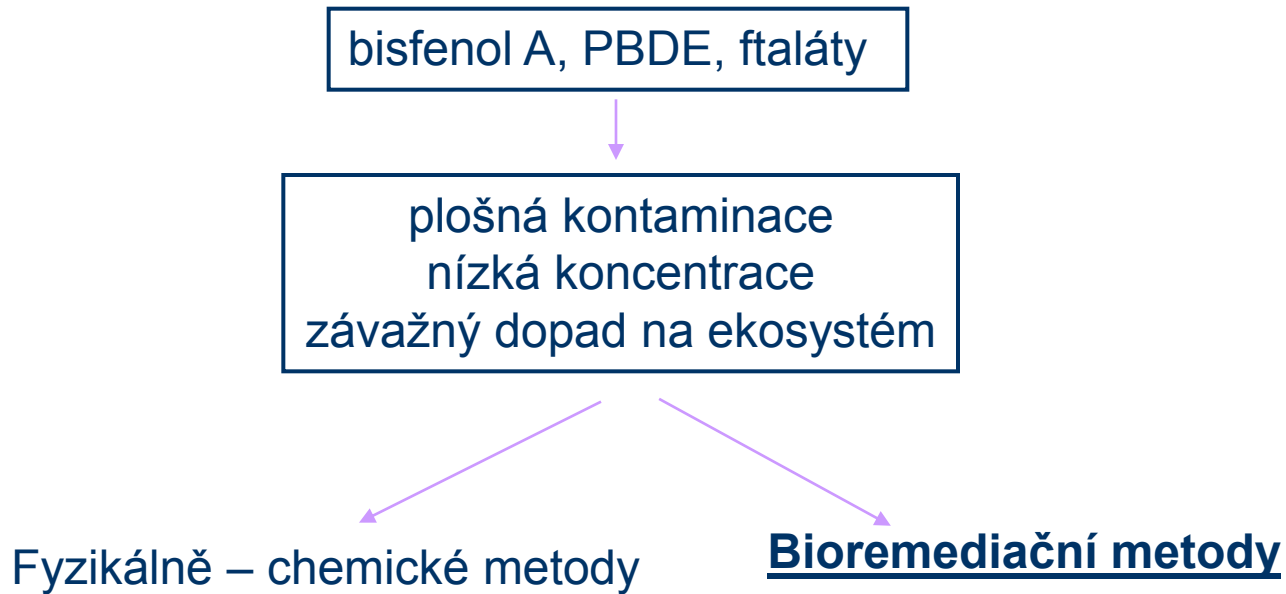
benzylbutyl ftalát (BBP)

diisononyl ftalát (DINP)

Eliminace nových typů polutantů z ekosystému

- je nutné začít hledat způsoby eliminace nových typů polutantů ze životního prostředí obdobně jako u látek ze skupiny PCB

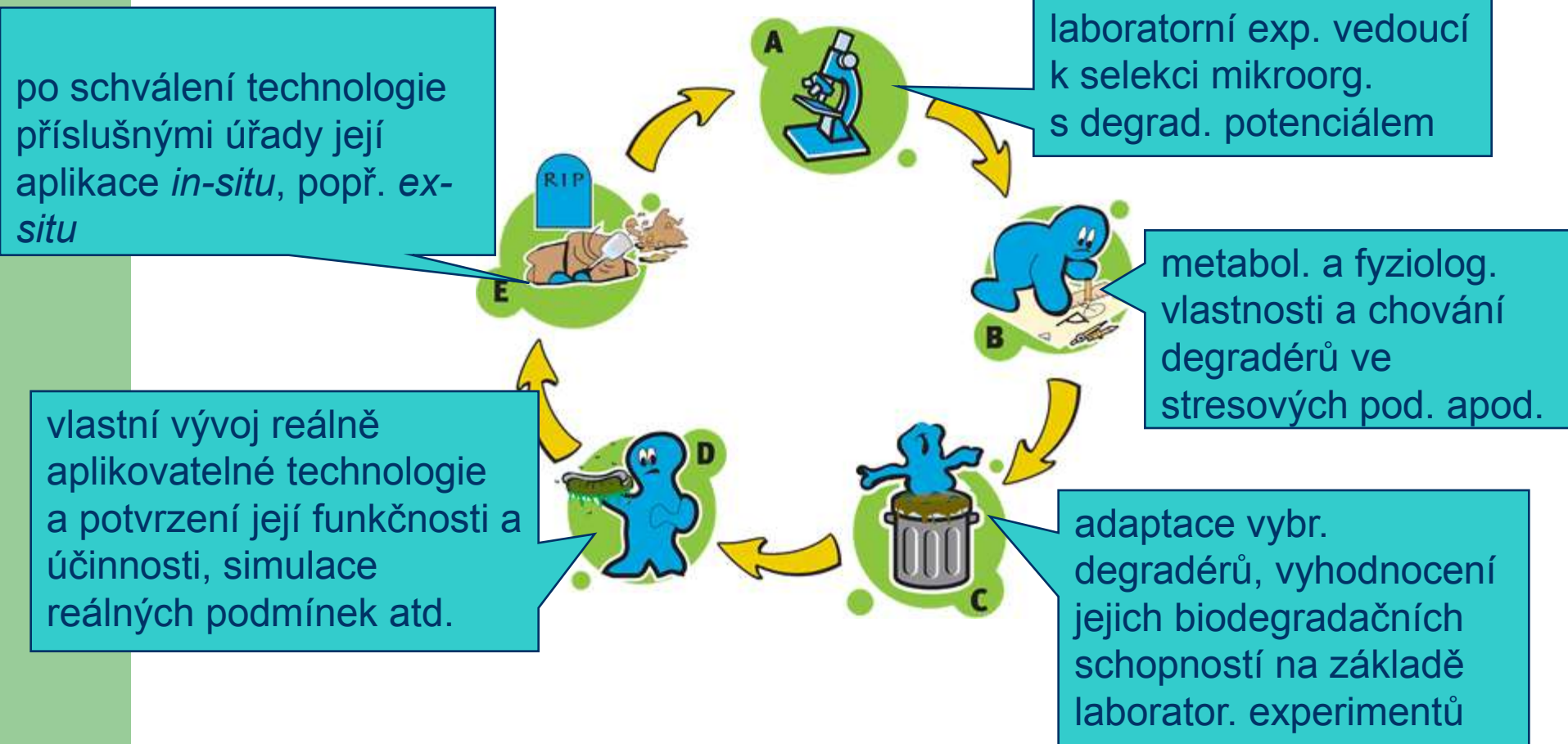
Vývoj bioremediační technologie určené k odstraňování ftalátů

Výzkumný projekt společnosti EPS, s.r.o.

- týká se biodegradace vybraných esterů kyseliny ftalové
- započat roku 2007
- zpracování literárních údajů
- výběr vhodných sbírkových taxonů na základě nalezených literárních údajů
- výběr vhodné lokality dlouhodobě kontaminované estery kyseliny ftalové

Obecný popis vývoje bioremediační technologie

Bioremediační technologie určená k odstranění esterů kys. ftalové z vodného prostředí

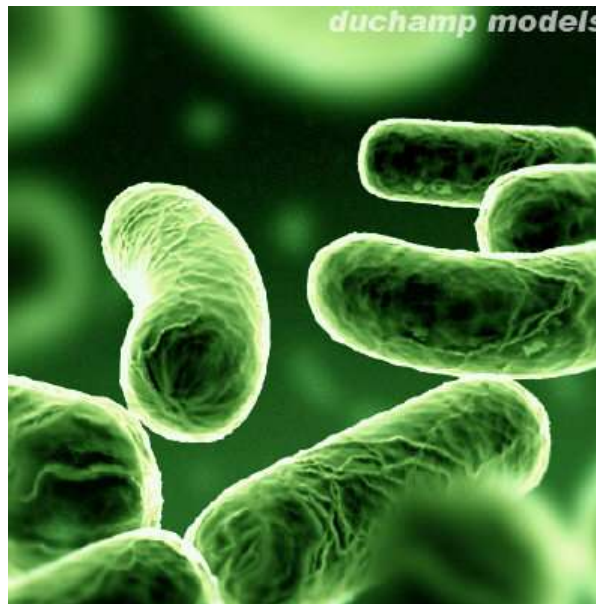
- **ad A)** laboratorní experimenty vedoucí k selekci mikroorg.s degradačním potenciálem

izolace vhodných kmenů z prostředí jejich přirozeného výskytu kontamin. ftaláty

8 mikrobiálních taxonů

prověření sbírkových kmenů

0 použitelných taxonů

ad B) metabol. a fyziolog. vlastnosti a chování degradérů za stresových podmínek

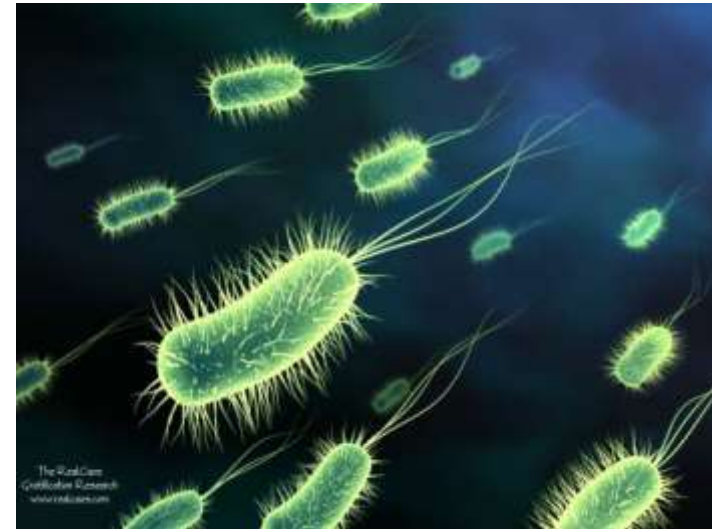
získání ucelených informací o metabolických a fyziologických vlastnostech mikroorganismů a jejich chování ve stresových podmínkách a v podmínkách environmentálních výkyvů

**Výsledek: soubor vhodných
bioremediačních taxonů s potenciálem
utilizovat ftalát jako svůj růstový substrát**

4 mikrobiální taxony

ad C) adaptace vybraných degradérů, vyhodnocení jejich biodegradačních schopností

-kombinace kultivačních vyšetření v kapal. médiích v různých typech laboratorních podmínek a médií

- substrát (tedy zdroj uhlíku a energie) - studované polutanty (ftaláty) v různých koncentračních řadách

- substrátová inhibice = limitní množství polutantu v prostředí, za kterého je daný kmen ještě schopný být metabolicky a fyziologicky aktivní

- nároky prověřovaných taxonů na kultivační podmínky (pH, teplota, koncentrace nutrientů, vhodných akceptorů elektronů apod.)

2 mikrobiální taxony

ad D) vlastní vývoj reálně aplikov. technologie a potvrzení její funkčnosti a účinnosti, simulace reálných podmínek atd.

Identifikace kmenů – nutná pro deklaraci zdravotní nezávadnosti biolog. materiálu

Rhodococcus erythrolpolis, Kocuria sp.

- práce s reálnými kontaminovanými vzorky
- prostředí siumulující místo reál aplikace
- bioaugmentace pomocí 2 vytip. taxonů
- biostimulace autochtonní populace
- kombinace procesů bioaugmentace a biostimulace

rychlost biodegradace je cca 0,0145 mg DEHP/24 hod. K úplnému rozkladu počáteční hodnoty DEHP (6,5 mg DEHP/l) bylo zapotřebí cca 450 hod.

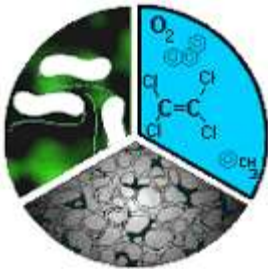

Illustration: Don Smith

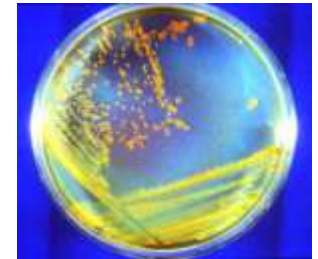
ad E) po schválení technologie příslušnými úřady její aplikace *in-situ*, popř. *ex-situ*

Současnost:

- probíhá schvalovací proces nové technologie nazvané

EPS - FT

Děkuji za pozornost

www.epssro.cz